

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЛЮДСЬКИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

КАБЛУЧА Анна, БОЙЧУК Роман, здобувачі вищої освіти спеціальності 201 Агрономія Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Проаналізовано питання взаємовідносин між людьми, феномен толерантності та значення понять «колективна дія», «повага до іншого». Здійснено розгляд толерантності як інструменту, який допомагає конструювати спільні дії людей та уникати негараздів і непорозумінь.

Ключові слова: толерантність, взаємовідносини, терпимість, колективна дія.

Сучасна людина – це не тільки освічена особистість, але й індивід, що володіє почуттям самоповаги, якого шанують оточуючі. Толерантність вважається ознакою високого духовного та інтелектуального розвитку. Толерантність – це повага, прийняття і правильне розуміння багатоманіття культур нашого світу, форм самовираження і способів прояву людської індивідуальності. Жодне суспільство не є й не може бути однорідним, тому що кожне суспільство складається з людей, різних не тільки з погляду їхнього етнічного походження, віросповідання, політичних поглядів, але і з погляду віку, статі, інтересів, виховання, матеріального становища тощо [1]. Ворожнеча, нетерпимість, небажання слухати та невміння чути - фактори, які складають реальну загрозу для суспільства. Політична напруженість, війни та конфлікти, тероризм, фобії та катаклізми спонукають якнайшвидше звернути увагу на такий феномен як толерантність.

Проблема взаємовідносин стає однією із головних, адже взаєморозуміння і комунікація - це основа здорового соціального життя. Чому ж за такий довгий період часу ця проблема не вирішилася, а навпаки стає все більш поширена? Світ розвивається шаленими темпами, кількість людей зростає, чим більше стає людей і можливостей, тим більше різних поглядів на життя й бути терпимими до всіх у соціумі стає проблемою для суспільства. Соціальний психолог Л. Почебут, провівши спеціальне дослідження динаміки соціальної дистанції, робить висновок, що толерантність має п'ять рівнів: високий позитивний, середній позитивний, нормальний, середній негативний, високий негативний. При цьому нормальна толерантність перебуває, за даними дослідниці, у межах

моноетнічної ідентичності, тобто повною прийнятністю і постійними контактами з представниками певної національності як з близькими родичами, і етнічною інтолерантністю - негативним ставленням до представників певної національності [2]. Отже, люди, котрі об'єдналися спільною метою для її досягнення підлаштовуються один до одного. Така терпимість може розцінюватися як толерантність індивідів у соціальній групі. У такому випадку ми допускаємо, що вона стає цінністю, без якої неможлива спільна дія. Також, внесок індивіда у колективну дію зумовлений ще й тим, що людина дуже часто відчуває власну моральну недосконалість й фізичної нездатність самостійно досягати поставленої мети, а це є неодмінною умовою інтелектуального, психологічного саморозвитку і розвитку колективної дії. Та це можливо лише за умови існування як необхідності – «Іншого». Поява «Іншого» призводить до утворення колективної дії: «Інший» у процесі взаємодії з «Я» утворює колективну дію. Тобто «Я» й «Інший» у взаємодії, об'єднавшись загальною метою, утворюють спільну дію, яка за своєю суттю неможлива без такої ціннісної засади, як толерантність і повага до «Іншого» [3].

Толерантність - це відкритість до світу та людей, усвідомлення різноманітності навколишнього світу та його унікальності. Правильно зрозуміла толерантність є найважливіша умова повноцінного конструювання взаємовідносин. Світову цивілізацію, яку ми хочемо бачити, може утворити лише така колективна дія, у системі відносин якої вагоме місце займає толерантність. Вона має виступати як інструмент та водночас цінність, що допомагає конструювати колективну дію, уникати негараздів і непорозумінь як на локальному, регіональному, державному, так і світовому рівнях.

Література:

1. Параняк П. Політична та культурна толерантність: критерії оцінки. *Вісник Львівського університету*. Львів, 2014. Вип. 4. С. 150–160.
2. Панина Н.В. О применении шкалы социальной дистанции в исследованиях национальной толерантности в Украине. *Социология: теория, методы, маркетинг*. 2003. №3. С. 21—43.

3. Жадан І.В. Політична освіта: соціально-психологічні чинники формування толерантності підростаючого покоління. *Наукові студії із соціальної та політичної психології*. 2002. № 5 (8). С. 90-94.

Annotation: *The issues of relations between people, the phenomenon of tolerance and the meaning of the concepts of "collective action", "respect for the other" are analyzed. Tolerance has been considered as a tool that helps to construct common actions of people and avoid adversity and misunderstandings.*

Key words: *tolerance, relationships, tolerance, collective action.*

*Науковий керівник – МАРУЩАК Олександр,
канд. філос. наук, старший викладач
кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*